

Yhteistyöministerien rajaesteselonteko Pohjoismaiden neuvoston istuntoon 2023

Sisällys

1. Yhteenveto	2
2. Rajaeste- ja teema-alue työ	3
3. Tiedotustyö Pohjoismaissa	10
Liite: Sektoreiden rajaestetyö	14

1 Yhteenveto

Pohjolan on tarkoitus olla maailman integroitunein ja kestävin alue vuonna 2030, ja toimenpiteet rajaesteiden vähentämiseksi ja liikkuvuuden lisäämiseksi ovat keskeisellä sijalla pyrittäessä tähän tavoitteeseen. Rajaesteiden purkamisessa on kyse kilpailukyvyyn parantamisesta sekä yhtenäisyyden ja pohjoismaisen avoimuuden lisäämisestä. Asukkaiden tulee voida muuttaa, pendelöidä, opiskella ja harjoittaa liiketoimintaa yli Pohjoismaiden rajojen tarvitsematta pelätä rajaesteitä tai muita liikkuvuuden ongelmia. Avoin Pohjola on kaikkien etu.

Pohjoismaiden hallitukset ovat antaneet rajaesteneuvostolle tehtäväksi edistää Pohjoismaiden välistä vapaata liikkuvuutta. Tässä selonteossa tarkastellaan rajaesteneuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston eri sektoreiden tekemän rajaestetyön tilannetta ja tuloksia sekä neuvontapalvelujen tiedotustyötä heinäkuusta 2022 kesäkuuhun 2023.¹

Rajaesteneuvosto seuraa erityisesti liikkuvuuteen, työpendelöintiin, koulutukseen ja yritystoimintaan liittyviä haasteita. Työ edellyttää sekä Pohjoismaiden välistä yhteistyötä että vuorovaikutusta alueellisten, kansallisten ja pohjoismaisten toimijoiden ja verkostojen kanssa. Tällaisia toimijoita ovat Pohjoismaissa toimivat neuvontapalvelut. Päivittäisen tiedotus- ja integraatiotyönsä ansiosta ne ovat ratkaisevan tärkeitä Pohjoismaiden väliselle integraatiolle. Ne myös saavat maiden asukkailta ja yrityksiltä tietoa uusista rajaesteistä.

Rajaesteneuvosto keskittyy yhä enemmän laajoihin teema-alueisiin ja yleisluontoisiin kysymyksiin, jotka koskettavat monia ja jotka ovat Pohjoismaiden yhteisiä rajaesteongelmia. Näistä mainittakoon *Digitalisaatio, Raja-alueiden tilastot* ja *Verotukseen liittyvät rajaesteet*. Kuluneella kaudella on ratkaistu viisi rajaestettä, mutta on todettava, että monia jäljellä olevia rajaesteitä on vaikea ratkaista pohjoismaisessa kontekstissa ja että teema-alue työ tulee sen vuoksi olemaan jatkossa yhä tärkeämpää.

Rajaesteneuvoston erityistehtävänä on lisäksi valvoa Pohjoismaiden välistä perustavaa laatua olevaa vapaata liikkuvuutta. Euroopassa käytävä sota, rikollisuuden torjunta ja muut ulkoiset seikat luovat kannustimia kansallisille strategioille, jotka saattavat haitata Pohjoismaiden välistä liikkuvuutta. Sellaisissa tilanteissa rajaesteneuvoston tehtävänä on nostaa esille riskit ja auttaa maita omalla osaamisellaan ja omilla verkostoillaan.

---

¹ Tämä selonteko keskittyy ennen kaikkea rajaesteneuvoston rajaeste- ja teema-alue työön sekä sektoreiden rajaestetyöhön. Selonteossa ei siis käsitellä visiotyötä kokonaisuutena, ei myöskään sen puitteissa meneillään olevia laajoja liikkuvuustoimia.

2 Rajaeste- ja teema-alue työ

Rajaestetyö on keskeinen osa pohjoismaista liikkuvuustyötä. Rajaesteneuvoston tehtävänä on nostaa esiin yksityishenkilöiden ja yritysten kokemia Pohjoismaiden välisen liikkuvuuden ongelmia ja ehdottaa ratkaisuja Pohjoismaiden hallituksille. Rajaesteneuvostolla on vauhdittajan rooli, eikä se voi itse ratkaista rajaesteitä, vaan niiden ratkaiseminen on kansallisten päättäjien ja toimijoiden vastuulla. Ne voivat ratkaista ongelmia esimerkiksi tekemällä muutoksia lainsäädäntöön, käytäntöihin tai sopimuksiin.

Vuonna 2014 perustettu rajaesteneuvosto on tähän mennessä ollut mukana selvittämässä 88:aa pohjoismaista rajaestettä². Tällä hetkellä rajaesteneuvosto priorisoi 30:tä rajaestettä ja työskentelee sen lisäksi kuuden suurehkon teema-alueen parissa. Viisi priorisoitua rajaestettä on selvitetty 1. heinäkuuta 2022 ja 30. kesäkuuta 2023 välisenä aikana, ja ne katsotaan ratkaistuksi. Yleisten temaattisten ongelmien parissa tehtävää työtä on tehostettu.

Mandaatti

Rajaesteneuvoston toimeksianto kuvailaan erillisessä [mandaatissa](#), joka on voimassa saman ajan kuin vision toimintasuunnitelma, eli vuoden 2024 loppuun. Rajaesteneuvoston tulee osallistua vuosittain 5–8 rajaesteen selvittämiseen. Määrällisen tavoitteen ohella rajaesteneuvostolla on myös laadullisia tavoitteita, ja siksi se käsittelee Pohjoismaiden yhteisiä yleisluontoisia liikkuvuuden ongelmia, joita kutsutaan tässä yhteydessä *teema-alueiksi*.

Mandaatti tarjoaa rajaesteneuvostolle myös mahdollisuuden toimia ripeämmin ja tehokkaammin kriisiaikoina, mikäli vapaa liikkuvuus on uhattuna. Rajaesteneuvosto toimi tämän tehtävänannon mukaisesti myös marraskuussa 2022 seuratessaan aiempaa aloitetta³. Ruotsin hallitus ehdotti keväällä 2022 liikenteenharjoittajien vastuun käyttöönottoa Juutinrauman liikenteen henkilöllisyystarkastuksissa, jolloin rajaesteneuvosto antoi pikalausannon ja lähetti lisäksi vastuuministereille kirjeen, jossa se tähdensi raja-alueelle aiheutuvaa haittaa.⁴ Marraskuussa 2022 laadittiin uusi kirje, kun kävi ilmi, että myös Ruotsin uusi hallitus aikoi laatia selvityksen raja-alueiden henkilöllisyystarkastuksista ja rajatarkastusten tehostamisesta. Rajaesteneuvosto nosti

² Rajaesteen "selvittäminen" tarkoittaa sitä, että este on joko ratkaistu tai rajaesteneuvosto on todennut kansallisten vastuuministeriöiden vastausten perusteella, ettei sitä pystytä ratkaisemaan.

³ <https://www.norden.org/fi/news/rajaesteneuvosto-vetoaa-ruotsiin-uusista-rajatarkastuksista-luopumiseksi>

⁴ Ruotsin hallitus päätti lopulta muun muassa lausunnonantajien näkemysten nojalla vetää takaisin ehdotuksen, jota oli perusteltu sillä, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan seuraukset muodostivat potentiaalisen vaaran yleiselle järjestykselle tai maan sisäiselle turvallisuudelle.

uudestaan esille raja-alueille aiheutuvan haitan ja kehotti hallitusta vuoropuheluun asianomaisten maiden ja raja-alue toimijoiden kanssa.⁵

Uusi mandaatti vahvistaa myös rajaesteneuvoston ja pohjoismaisten yhteistyöministerien välistä yhteistyötä, ja osapuolet tapaavat vähintään kerran vuodessa keskustelemaan ja vaihtamaan tietoa.

Rajaesteneuvoston rajaestetyö

Työ rajaesteen poistamiseksi käynnistyy mahdollisen rajaesteen tunnistamisesta. Rajaesteiden pääasiallisia tunnistajia ovat raja-alueiden neuvontapalvelut, Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu Info Pohjola ja pohjoismaiset rajakomiteat. Neuvontapalvelut tekevät myös tärkeää tiedotus- ja integraatiotyötä sekä ennaltaehkäisevää työtä.⁶

Neuvontapalvelut ovat luonteva lähtökohta yksityishenkilöiden ja yritysten hakiessa tietoa työnteosta, opiskelusta, yritystoiminnan harjoittamisesta tai työntekijöiden rekrytoinnista toisessa Pohjoismaassa. Neuvontapalvelut tunnistavat näissä keskusteluissa liikkuvuuden ongelmia ja raportoivat mahdollisista rajaesteistä rajaesteneuvoston sihteeristölle. Se puolestaan keskustelee asiasta asianomaisten ministeriöiden kanssa ja dokumentoi sen jälkeen rajaesteen [rajaestetietokantaan](#). Jokainen rajaesteneuvoston jäsen valitsee tietokannasta muutaman priorisoidun rajaesteen, joiden parissa hän työskentelee aktiivisesti.

Kun estettä on päätetty priorisoida, sen parissa työskennellään, kunnes rajaeste on ratkaistu tai kunnes asianomaiset ministeriöt tai viranomaiset ilmoittavat, ettei sitä pystytä ratkaisemaan.

Kuluneella kaudella on selvitetty seuraavat viisi rajaestettä ja todettu ne ratkaistuiiksi:

Ratkaistut rajaesteet

1. [Tutkimusrahoitusta koskevat kansalliset rajoitukset – 14-074 \(ratkaistu Suomessa\)](#)
2. [Eläkkeen erityisissä vähimmäistulojen varmistamiseksi – 14-174](#)
3. [Konserniavustus Pohjoismaasta toiseen – 17-006](#)
4. [Tanskalainen työsuhdeauto Ruotsissa SE – 14-114](#)
5. [Vaikeudet käyttää toisen Pohjoismaan puhelinnumeroa julkisen liikenteen lipunostossa \(Ad hoc -este, ei ole tietokannassa\)](#)

Sektorienvälinen yhteistyö ja muut verkostot

Koska pohjoismainen yhteistyö on valtioiden välistä yhteistyötä, suurin vastuu rajaesteiden selvittämisestä on hallituksilla, ministeriöillä, parlamenteilla, viranomaisilla ja muilla kansallisilla toimijoilla.

Myös muut toimijat tekevät tiivistä rajaesteyhteistyötä. Niitä ovat esimerkiksi Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmä, neuvontapalvelut, rajakomiteat, Nuorten Pohjoismaiden neuvosto, Vammaisalan pohjoismainen yhteistyöneuvosto, SOLVIT sekä työmarkkinaosapuolten ja elinkeinoelämän järjestöt.

Rajaesteneuvosto ja Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmä tekevät strategista monialaista yhteistyötä, käsittelevät yhteisiä kysymyksiä ja osallistuvat tarvittaessa erilaisiin yhteisiin hankkeisiin.

Rajaestetyötä tehdään myös Pohjoismaiden ministerineuvoston eri sektoreilla ja yhteistyössä niiden kanssa niin yksittäisissä rajaesteissä kuin teema-alueillakin. Sektorien raportit nimettyjen rajaesteiden parissa tehdystä työstä ovat liitteessä 1, ja teema-alueilla tehtävää yhteistyötä selostetaan seuraavassa luvussa.

Rajaesteneuvoston teema-aluetyö

Rajaesteneuvosto keskittyy yhä enemmän laajoihin teema-alueisiin ja yleisluontoiseihin kysymyksiin, jotka koskettavat monia ja ovat yhteisiä rajaesteongelmia kaikille Pohjoismaille. Todettakoon myös, että monet rajaestetietokannassa olevat ratkaisemattomat rajaesteet ovat kiperiä ja vaikeita ratkaista pohjoismaisessa yhteydessä, mikä korostaa teema-aluetyön tärkeyttä.

Teema-aluetyö eroaa varsinaisesta rajaestetyöstä, ja kukin teema-alue voi käsitellä useita rajaesteitä tai liittyä suurempaan ongelma-alueeseen, joka vaikeuttaa Pohjoismaiden välistä liikkuvuutta.

Rajaesteneuvosto on keskittynyt kuluneella kaudella kuuteen teema-alueeseen, jotka ovat erityisen tärkeitä liikkuvuuden kannalta ja pyrittäessä tekemään Pohjolasta maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä:

- [Digitalisaatio](#)
- [Ammattipätevyyden tunnustaminen](#)
- [Väestökisteriyhteistyö](#)
- [Raja-alueiden tilastot](#)
- [Eläkkeet rajat ylittävästä näkökulmasta](#)
- [Verotukseen liittyvät rajaesteet](#)

Monet teema-alueet ovat luonteeltaan monialaisia, ja myös Pohjoismaiden ministerineuvoston eri sektorit tekevät työtä useilla niistä. Esimerkkinä mainittakoon digitalisaatioministerineuvoston (MR-Digital) vastuualueella tehtävä työ, johon sisältyy useita liikkuvuuteen ja rajaesteisiin liittyviä aloitteita. Lisäksi voidaan mainita ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyvä työ, jota työelämäsektori, koulutussektori ja Pohjoismaiden neuvosto ovat tehneet eri yhteistyöhankkeissa rajaesteneuvoston kanssa.

Rajaesteneuvosto ja sihteeristö ovat kehittäneet kuluvan vuoden aikana menetelmän, jolla voidaan määrittää kunkin teema-alueen tilanne. Menetelmä helpottaa tulosten järjestelmällistä seuranta.⁷

Menetelmä

- ① **Aloitusvaihe:** Määrittelemme teema-alueen ja ongelman. Laadimme asian käsittelyä ja menettelytapaa koskevan suunnitelman.
- ② **Tutkimusvaihe:** Keräämme tietoa ja analysoimme aluetta. Laadimme asian yhteistä käsittelyä ja toimenpiteitä koskevan suunnitelman.
- ③ **Analyysivaihe:** Käymme vuoropuhelua relevanttien toimijoiden ja sidosryhmien kanssa ja selvitämme alueen tilanteen. Dokumentoimme ja hahmottelemme ratkaisuja.
- ④ **Ratkaisuvaihe:** Laadimme ratkaisu- ja toimintaehdotuksia sisältävän asiakirjan.
- ⑤ **Viestintävaihe:** Julkaisemme ehdottamamme ratkaisut ja hankimme niille näkyvyyttä. Keskustelemme ratkaisuista päättäjien ja muiden toimijoiden kanssa.

Teema-alueet *Väestörekisteriyhteistyö* ja *Eläkkeet rajat ylittävästä näkökulmasta* ovat melko uusia ja vasta käynnistysvaiheessa. Alla kuvaillaan sen vuoksi lyhyesti neljää muuta teema-aluetta, joilla työ on edennyt pitemmälle.

Verotukseen liittyvät rajaesteet – ④ Ratkaisuvaihe

Rajaestetietokannassa on ollut jo vuosien ajan useita verotukseen liittyviä rajaesteitä⁸, ja teema-alue kattaa monia eri ongelmia. Rajaesteneuvosto käynnisti työn

⁷ Menetelmä ilmaisee rajaesteneuvoston teema-aluetyön tilanteen eikä sen vuoksi välttämättä vastaa täysin sektorin kyseisellä alueella tekemän työn tilannetta.

⁸ Rajaesteet 21-032, 20-030, 20-029, 17-006, 15-005, 14-177, 14-156, 14-066, 14-062, 14-056 ja 14-054

priorisoimalla koronakriisin jälkeiseen liikkuvuuteen ja työmarkkinoihin liittyvää erityishanketta, joka tähtää Pohjoismaiden verolainsäädäntöjen yksinkertaistamiseen.

Hankkeen taustalla ovat verotukselliset haasteet, jotka kärjistyivät koronakriisin aikana, kun ihmiset joutuivat vastoin tahtoaan työskentelemään kotoa käsin. Raportissa [Strategiaselvitys: Pohjoismaiden siviilivalmius](#) todetaan muun muassa, että verolainsäädäntöä olisi syytä uudistaa ja mukauttaa se vastaamaan paremmin raja-alueiden ja rajat ylittävän pendelöinnin tarpeita. Sekä kriisiaikojen että normaalitilanteen ”uusi normaali” Pohjoismaissa on se, että niin työntekijät kuin työnantajatkin haluavat lisätä etätöön osuutta. Nykyisiä verosopimuksia ja verosääntöjä ei kuitenkaan ole laadittu tämän päivän työmarkkinoita ajatellen. Pandemian aikainen etätö aiheutti pendelöijille, työnantajille ja viranomaisille hallinnollisia ja taloudellisia haasteita, joista monet ovat jääneet elämään.

Hankkeen tarkoituksena on tuottaa ehdotuksia pohjoismaisen verosopimuksen, kahdenvälisen sopimusten ja muun verolainsäädännön yksinkertaistamiseksi. Hankkeessa on lähtökohtaisesti mukana sekä työnantajien että työntekijöiden näkökulma, ja pääpaino on Pohjoismaiden välisen liikkuvuuden edistämässä.

Hanke toteutetaan yhteistyössä Pohjoismaiden neuvoston rajaesteryhmän kanssa. Kyse on monialaisesta hankkeesta, ja taustaryhmään kuuluu myös työelämäsektorin ja talous- ja rahapolitiikkasektorin erityisasiantuntijoita.

Resonans Nordic ja KPMG ovat laatineet analyysin, ja rajaesteneuvoston jäsenet ovat pitäneet keskustelukokouksia tai vastaavia Pohjoismaiden työmarkkinaosapuolten kanssa. Analyysi esitellään syyskuussa 2023.

Ammattipätevyyden tunnustaminen – ④ Ratkaisuvaihe:

Teema-alue työ on edennyt pitkälle. Sen pohjana on Pohjoismaiden ministerineuvoston työelämäsektorilla (MR-A) ja koulutussektorilla (MR-U) sekä ammattikoulutuksen vetovoimaa käsittelevässä Pohjoismaiden neuvoston hankkeessa tehty työ. Teema-alueen lähtökohtana oleva rajaeste on nimeltään [Ammattipätevyyden tunnustaminen](#), ja rajaesteneuvosto on ollut eri tavoin mukana toteutetuissa hankkeissa.

Työelämäalan ministerineuvosto (MR-A) ja koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) käynnistivät vuonna 2022 sisäisen yhteistyöhankkeen, joka pohjautui vuonna 2020 valmistuneeseen kartoitukseen toimialojen omista säännöistä johtuvista liikkuvuuden esteistä. Hankkeen tarkoituksena oli ratkaista kuusi nimettyä liikkuvuuden estettä, jotka johtuvat toimialojen omista säännöistä. Hankkeen loppuraportissa todettiin, että rajaesteet johtuvat lähinnä epäselvästä tai puutteellisesta tiedottamisesta ja että tiedostustoimenpiteillä on ratkaistu kolme estettä kokonaan ja

yksi osittain. Alan osapuolten kesken on vahvistettu vuoropuhelua, jonka avulla pyritään ratkaisemaan jäljellä olevat esteet.

Koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U) asetti vuonna 2021 *ammattipätevyys-**tunnustamista käsittelevän ad hoc -ryhmän*. Tarkoituksena oli selvittää, voidaanko siltä osin tehdä tiiviimpää pohjoismaista yhteistyötä ja varmistaa osaamisen oikeudenmukainen ja helppo tunnustaminen. Ryhmä on esittänyt loppuraporttinsa *Recognition of vocational education and training in the Nordic countries*, ja työ raportin suositusten parissa on tarkoitus aloittaa syksyllä 2023.

Rajaesteneuvosto on lisäksi osallistunut Pohjoismaiden neuvoston hankkeeseen ja raporttiin *Houkuttelevat ammatilliset koulutukset Pohjoismaissa*, jossa pohjoismaisten toimijoiden muodostama ajatushautomo esitteli kahdeksan aloitetta ammatillisen koulutuksen vetovoiman lisäämiseksi ja alueella mahdollisesti esiintyvien rajaesteiden ratkaisemiseksi.

Raja-alueiden tilastot – ③ Analyysivaihe

Raja-alueiden tilastot ovat tärkeitä Pohjoismaille monestakin syystä. Niiden avulla voidaan tunnistaa raja-alueiden yhteisiä haasteita ja luoda yhteinen käsitys sosioekonomisista olosuhteista ja kehitystrendeistä, mikä vahvistaa yhteistyötä ja linjausten tekemistä Pohjoismaiden kesken. Tilastot voivat myös muodostaa tietopohjan eri politiikan alojen kansallisille ja alueellisille päättäjille.

Yhteistyöministerit ovat varanneet rajaesteneuvoston budjetin kautta miljoona Tanskan kruunua tämän alueen suurpanostuksen lanseeraamiseen vuonna 2023. Vakainaisia raja-alue-tilastoja on yritetty perustaa aiemminkin, mutta hankkeet ovat kaatuneet merkittäviin esteisiin. Esimerkiksi mikrotietojen vaihtamisessa Pohjoismaiden kesken on ollut juridisia haasteita. Myös kestävä rahoitusmallin aikaansaaminen raja-alueiden tilastojen tuottamiseksi pitkällä aikavälillä on ollut ongelmallista.

Tanskan tilastokeskus on käynnistänyt vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla pohjoismaisen esihankkeen, jossa se yhdessä muiden Pohjoismaiden tilastokeskusten kanssa tutkii, onko kaikista Pohjoismaista mahdollista tuottaa vakituisia raja-alueiden tilastoja. Hanke on monialainen, ja rajaesteneuvoston lisäksi sitä rahoittaa työelämäsektori. Esihankkeen tarkoituksena on selvittää, onko realistista ryhtyä lisätoimenpiteisiin pitkän aikavälin ratkaisumallin, organisaation ja rahoitusmallin löytämiseksi.

Pohjoismaiden tilastokeskusten odotetaan hakevan esihankkeen nojalla Pohjoismaiden ministerineuvostolta varoja kyseisen alueen isoon panostukseen, johon yhteistyöministerit ovat varanneet rahaa.

Digitalisaatio – ② Tutkimusvaihe

Teema-alueen lähtökohtana oleva rajaeste on nimeltään [Sähköisiä asiointitunnuksia ei voi käyttää yhteydenpitoon toisen Pohjoismaan viranomaisten kanssa](#).

Rajaesteneuvoston työ rajat ylittävien digitaalisten palvelujen saattamiseksi asukkaiden ja yritysten käyttöön on tutkimusvaiheessa. Kyseessä on hankala alue, ja koska sekä pohjoismaisella että eurooppalaisella tasolla on käynnissä useita aloitteita, rajaesteneuvosto on keskittynyt pääasiassa luomaan katsauksen ajankohtaisiin aloitteisiin voidakseen myöhemmin laatia strategian, jolla vaikutetaan kansalliseen tasoon.

Sektoritasolla MR-DIGITAL pyrkii muun muassa löytämään yhteisiä ratkaisuja yksityishenkilöiden ja yritysten kohtaamiin ongelmiin, jotka liittyvät opiskeluun, työntekoon tai yritystoiminnan harjoittamiseen yli rajojen. Cross-Border Digital Services -ohjelma (CBDS) keskittyy digitaaliseen liikkuvuuteen ja rajat ylittäviin digitaalisiin palveluihin. Se pyrkii helpottamaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden yksityishenkilöiden ja yritysten rajat ylittävää asiointia viranomaisten kanssa. Ohjelmassa on keskeisellä sijalla Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen eID-yhteistyö, NOBID-hanke, jossa maiden sähköisistä tunnistamisjärjestelmistä vastaavat viranomaiset tekevät yhteistyötä.

Myös EU:ssa tehdään teema-alueen kannalta tärkeää työtä. Euroopan yhteinen digitaalinen palveluväylä tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille paremman mahdollisuuden asioida sähköisesti muissa EU- ja Eta-maissa. EU:n asetus yhteisestä palveluväylästä (Single Digital Gateway, SDG) tulee voimaan loppuvuodesta 2023. Pohjoismaat ja Baltian maat ovat tehneet vuoden mittaan menestyksekkästä yhteistyötä asetuksen täytäntöönpanon valmistelussa.

NOBID-hanke toimii lisäksi Euroopan komission rahoittaman, eurooppalaisen digitaalisen identiteettilompakon kehittämistä koskevan laajan pilottihankkeen puitteissa. Pohjoismaat ja Baltian maat ottavat pilottien ja mainitun hankkeen tulosten kautta johtavan roolin eurooppalaisen digitaalisen identiteettilompakon pilottitestauksessa ja rakentavat samalla tärkeää osaamista ja infrastruktuuria, mikä voi auttaa ratkaisemaan teema-alueen lähtökohtana olevan rajaesteen.

3 Tiedotustyö Pohjoismaissa

Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu [Info Pohjola](#) ja kolme raja-alueen neuvontapalvelua eli Ruotsin ja Norjan välinen [Grensetjänsten](#), Suomen, Ruotsin ja Norjan välinen [Pohjoiskalotin rajaneuvonta](#) ja Juutinrauman alueen [Øresunddirekt](#) saavat rahoituksensa kokonaan tai osittain Pohjoismaiden ministerineuvostolta.

Neuvontapalvelut muodostavat rajaesteneuvoston strategisen eturintaman. Ne opastavat ja auttavat yksityishenkilöitä ja yrityksiä Pohjoismaiden väliset rajat ylittävissä tilanteissa, tarjoavat raja-alueiden oloihin räätälöityä tietoa määräyksistä ja ohjaavat asiakkaita oikeiden kansallisten viranomaisten puoleen. Neuvontapalvelujen merkitys on korostunut viime vuosien koronakriisin aikana ja sen jälkeen. Niiden osaamiselle on kysyntää, ja ne edistävät tärkeällä tavalla Pohjoismaiden välistä liikkuvuutta.

Tiedottaminen on tärkeää myös ennalta ehkäisevässä rajaestetyössä. Neuvontapalvelut tarjoavat matalalla kynnyksellä raja-alueiden tarpeisiin sovitettua tietoa esimerkiksi verotuksesta, sosiaaliturvasta, työmarkkinoista ja Pohjoismaiden järjestelmistä ja auttavat yksityishenkilöitä ja yrityksiä luovimaan eri järjestelmissä ja välttämään mahdollisia ongelmia.

Palvelut ovat päivittäin yhteydessä yksityishenkilöihin ja yrityksiin ja rekisteröivät samalla mahdollisia rajaesteitä. Mahdolliset rajaesteet raportoidaan rajaesteneuvoston sihteeristöön, jossa käynnistetään asian selvittäminen, laadunvarmistus ja yhteydenpito vastuuministeriöön. Neuvontapalvelujen tehtävänä on myös tiedottaa olemassa olevista rajaesteistä ja siten helpottaa yksityishenkilöiden ja yritysten navigointia eri järjestelmien välillä.

Lisäksi neuvontapalvelut toteuttavat liikkuvuutta ja integraatiota edistäviä toimia sekä keskenään että yhteistyössä viranomaisten, elinkeinoelämän järjestöjen, etujärjestöjen ja muiden kansallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Ne järjestävät seminaareja, konferensseja ja verkkokampanjoita ja levittävät digitaalisesti tietoa Pohjoismaiden välisestä liikkuvuudesta ja kansallisista ja kansainvälisistä säännöksistä. Kohderyhmänä ovat yksityishenkilöt, yritykset, viranomaiset, järjestöt, alueelliset toimijat, päättäjät ja muut sidosryhmät.

Seuraavassa esitellään neuvontapalvelujen tehtäviä sekä kuluneen kauden keskeisimpiä tilastoja. Huomattakoon, että Info Pohjolan organisaatio, tehtävä ja tilastot esitellään omana kokonaisuutenaan, koska sen tehtävät eroavat jossain määrin raja-alueiden neuvontapalvelujen tehtävistä eikä se ole siksi täysin rinnastettavissa kyseisiin neuvontapalveluihin.

Info Pohjola

[Info Pohjola](#) on Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu, jonka tehtävänä on tiedottaa Pohjoismaiden välisestä liikkuvuudesta, kerätä tietoa rajaesteistä ja muista liikkuvuuden esteistä sekä tehdä pohjoismaista yhteistyötä tunnetuksi.

Vuonna 1998 perustettu Info Pohjola on ollut Pohjoismaiden asukkaille tärkeä tietolähde koko 25-vuotisen taipaleensa ajan. Perustamisen taustalla oli pyrkimys tehdä pohjoismaisesta yhteistyöstä entistä kunnianhimoisempaa sekä halu sujuvoittaa yksityishenkilöiden ja yritysten arkea maidemme väliset rajat ylittävissä tilanteissa.

Info Pohjola tarjoaa tietoa verkkosivuillaan ja ohjaa käyttäjät oikeiden viranomaisten puoleen. Sivusto palvelee Pohjoismaiden kaikilla virallisilla kielillä ja englanniksi.

Yksityishenkilöt ja yritykset voivat esittää kysymyksiä ja ilmoittaa rajaesteistä ja muista liikkuvuuden ongelmista verkkolomakkeella, puhelimitse tai sähköpostitse. Info Pohjola on yhteydessä yksityishenkilöihin, yrityksiin, viranomaisiin, järjestöihin ja toimittajiin ja keskittyy liikkuvuutta ja uusia rajaesteitä koskeviin monitahoisiin kysymyksiin. Info Pohjola analysoi ja selvittää potentiaalisia esteitä ja pitää yllä tilannekuvaa Pohjoismaiden välisistä rajaesteistä.

Info Pohjolalla on projektipäällikkö Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Islannissa, Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannissa. Info Pohjola kuuluu pohjoismaisten yhteistyöministeriöiden vastuualueeseen. Organisatorisesti se kuuluu Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristön viestintäosaston alaisuuteen.

Info Pohjolan tilasto

	Henkilökohtainen palvelu ⁹	Ulkopuolinen toiminta ¹⁰	Verkkosivusto ¹¹	Facebook	Twitter	LinkedIn
YHTEENSÄ	5 372	4 800	2 019 166	9 917	1 722	–

⁹ Yhteydenotto verkkolomakkeen, puhelimen, sähköpostin, etäkokousten jne. välityksellä

¹⁰ Osallistuminen tiedostustilaisuuksiin/seminaareihin/muuhun ulkopuoliseen toimintaan. Lukuun eivät sisälly verkkokampanjat.

¹¹ Tilasto ilmaisee istuntojen määrän. 1.7.2022 ja 31.12.2022 välisen kauden tilasto on kerätty Google Analyticsin avulla. 1.1.2023 ja 30.6.2023 välisen kauden tilasto on kerätty Siteimproven avulla.

Raja-alueiden neuvontapalvelut

Ruotsin ja Norjan välisellä [Grensetjänstenillä](#), Suomen, Ruotsin ja Norjan välisellä [Pohjoiskalotin rajaneuvonnalla](#) ja Juutinrauman alueen [Øresunddirekt](#)-palvelulla on, toisin kuin Info Pohjolalla, fyysinen neuvontapiste, jossa yksityishenkilöt ja yritykset voivat saada henkilökohtaista palvelua rajat ylittävissä tilanteissa.

Raja-alueiden neuvontapalvelut saavat osan rahoituksestaan Pohjoismaiden ministerineuvostolta. Info Pohjolan tavoin nekin ovat toimineet jo pitkään. Neuvontapalvelujen koko ja organisaatiotapa vaihtelevat, ja julkiset toimijat ja kansalliset viranomaiset rahoittavat niitä vaihtelevassa määrin.

Raja-alueiden neuvontapalvelujen tavoite on tarjota yksityishenkilöille ja yrityksille raja-alueiden tarpeisiin sopivaa tietoa verkkosivuillaan. Neuvontapalvelujen puoleen voi kääntyä myös henkilökohtaisesti ja saada omaan tilanteeseensa sopivia neuvoja. Neuvontapalvelut ovat yhteydessä yksityishenkilöihin, yrityksiin, viranomaisiin, järjestöihin ja muihin toimijoihin ja keskittyvät liikkuvuutta ja uusia rajaesteitä koskeviin monitahoisiin kysymyksiin. Ne analysoivat ja selvittävät potentiaalisia esteitä ja tekevät keskinäistä yhteistyötä raja-alueisiin liittyvissä kysymyksissä. Kieli ja kohderyhmät vaihtelevat sen mukaan, minkä maiden asioihin kukin palvelu keskittyy. Neuvontapalvelut sijaitsevat fyysisesti raja-alueilla, mutta käsiteltävät asiat koskevat silti kyseessä olevia maita kokonaisuudessaan.

Raja-alueiden neuvontapalvelujen tilasto

	Henkilökohtainen palvelu ¹²	Ulkopuolinen toiminta ¹³	Verkkosivusto ¹⁴	Facebook	Twitter	Linke
Grensetjänsten NO-SE	13 548	966	254 200	2 166	–	187
Gränstjänsten SE-FI-NO	2 937	3 354	108 000	1 300	147	58

¹² Yhteydenotto verkkolomakkeen, puhelimen, sähköpostin, etäkokousten jne. välityksellä

¹³ Osallistuminen tiedostustilaisuuksiin/seminaareihin/muuhun ulkopuoliseen toimintaan.

¹⁴ Tilasto ilmaisee istuntojen määrän.

Øresunddirekt	15 522	4 274	1 229 247	3 751	902	819
YHTEENSÄ	32 007	8 594	1 591 447	7 217	1 049	1 064

Raportoi rajaongelmastasi – digitaalinen raportointityökalu

Yhteistyöministerit myönsivät vuonna 2019 yhteensä 1 miljoona Tanskan kruunua raja-alueiden kolmelle neuvontapalvelulle, jotta ne voivat yhdessä kehittää järjestelmän rajaesteiden entistä tehokkaampaa havaitsemista ja raportointia varten.

Vuonna 2021 käyttöön otetun raportointijärjestelmän tavoitteena on parantaa raja-alueilla havaittujen rajaesteiden raportoinnin laatua ja tehostaa yhteistä rajaestetyötä. Tarkoituksena on myös tarjota kaikille raja-alueilla toimiville yksityishenkilöille, viranomaisille, järjestöille ja yrityksille helppokäyttöinen sähköinen työkalu rajaesteiden ja muiden liikkuvuuden esteiden raportointiin ja asioiden seurantaan. Työkalu on osoitteessa www.dittgransproblem.com.

Järjestelmään on raportoitu sen käyttöönoton jälkeen kaikkiaan 262 rajaestettä, ja kuluneella kaudella raportteja on kirjattu kaikkiaan 54. Raja-aluekohtainen/maakohtainen jakauma ilmenee alla olevasta taulukosta.

Raportoidut rajaesteet raja-alueittain/maittain 1.7.2022–30.6.2023

	SE/DK	SE/FI	SE/NO	FI/NO	>2 maata	Muu yhdistelmä
Raportteja	37	11	13	3	11	0

Huomattava osa kuluneella kaudella raportoiduista ongelmista liittyy neuvontapalvelujen mukaan eläkkeisiin ja verotukseen, sähköiseen tunnistamiseen, pendelöintiin, pankkeihin ja luottokelpoisuuteen sekä väestörekisteröintiin. Seuraavasta ilmenee suurimpien ongelmien keskinäinen jakauma.

- Eläke 15 %
- Verotukseen liittyvät ongelmat 13 %
- Pendelöinti ja julkinen liikenne 13 %
- Sähköinen tunnistaminen 11 %
- Pankit ja luottokelpoisuus 11 %
- Väestörekisteröinti ja henkilötunnus 7 %
- Muut ongelmat 30 %

Liite: Sektoreiden rajaestetyö

Rajaestetyötä tehdään myös Pohjoismaiden ministerineuvoston eri sektoreilla niin yksittäisissä rajaesteissä kuin teema-alueillakin. Teema-alueiden parissa tehdään osin päällekkäistä työtä, minkä vuoksi tiettyjä asioita käsitellään myös luvussa 2. Seuraavassa ovat sektoreiden raportit nimettyjen rajaesteiden parissa tehdystä työstä heinäkuusta 2022 kesäkuuhun 2023 ulottuvalla kaudella.

Työelämäalan ministerineuvosto (MR-A)

Työssäoloon liittyvät lisävaatimukset toisen maan työssäolo- ja vakuutuskausien mukaan lukemiseksi anottaessa työttömyyskorvausta (14-090)

Norja muutti säännöksiään syksyllä 2021. Hakijalta ei siten enää vaadita vähintään kahdeksan viikon työskentelyaikaa Norjassa, jotta toisessa Eta-maassa kertyneet työskentely- ja vakuutuskaudet voitaisiin ottaa huomioon työttömyyspäivärahaa hakiessa. Rajaeste on siis ratkaistu Norjan osalta. Ruotsin mukaan rajaeste ei ole ajankohtainen Ruotsissa. Asiaan saatetaan saada ratkaisu EU-tasolla EU-asetuksen 883/2004 kuudennen artiklan tarkistamisen yhteydessä. Suomi ja Tanska odottavat asetuksen 883/2004 muuttamisesta käytävien neuvottelujen tulosta. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

EU-asioiden pitkät käsittelyajat (14-042)

Maita kehotetaan jatkamaan käsittelyaikojen lyhentämistä ja huolehtimaan siitä, etteivät käsittelyajat pitene nykyisestä. Maat ovat yhtä mieltä siitä, että rajat ylittävissä asioissa on pyrittävä lyhyisiin käsittelyaikoihin ja että käsittelyaikoja on lyhennettävä mahdollisuuksien mukaan. Asia liittyy myös sosiaaliturvatietojen sähköisen vaihtojärjestelmän (EESSI) käyttöönottoon sekä sosiaali- ja terveyspolitiikan virkamieskomitean (ÄK-S) työhön. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

Digitalisaatioministerineuvosto (MR-DIGITAL)

Sähköisiä asiointitunnuksia ei voi käyttää yhteydenpitoon toisen Pohjoismaan viranomaisten kanssa (17-010)

Cross-Border Digital Services -ohjelma (CBDS) keskittyy digitaaliseen liikkuvuuteen ja rajat ylittäviin digitaalisiin palveluihin. Se pyrkii helpottamaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden yksityishenkilöiden ja yritysten rajat ylittävää asiointia viranomaisten kanssa.

Ohjelmassa on keskeisellä sijalla Pohjoismaiden ja Baltian maiden välinen eID-yhteistyö, NOBID-hanke, jossa maiden sähköisistä tunnistamisjärjestelmistä vastaavat

viranomaiset tekevät yhteistyötä. Yksittäiset maat ovat vastuussa siitä, että niiden kansalliset tunnistratkaisut ovat käytettävissä yli valtakunnanrajojen.

NOBID-hankkeen eteneminen riippuu siitä, miten nopeasti maat saavat kansallisille tunnistratkaisuilleen EU:n eIDAS-asetuksen mukaisen hyväksynnän (notifioinnin). Notifiointi puuttuu vielä Suomen ja Islannin kansallisilta tunnistratkaisuilta, ja virallinen prosessi käynnistyy näiden kahden maan osalta vuoden 2023 viimeisellä neljänneksellä.

Rajat ylittävän tunnistamisen mahdollistaminen on edellytys sille, että Pohjoismaiden ja Baltian maiden asukkaat voivat jatkossa käyttää sähköistä tunnistusvälinettä muiden maiden asiointipalveluissa. Asiaan on kiinnitetty vuoden mittaan paljon huomiota CBDS-ohjelmassa. NOBID-hanke on asettanut maiden edustajista koostuvan työryhmän, ja CBDS:n rahoitusmekanismista (Open Funding Mechanism) rahoitetaan kuluvana vuonna nimenomaan rajat ylittävään tunnistamiseen keskittyvää hanketta. Hanke tekee tiivistä yhteistyötä sekä NOBID-hankkeen että muiden CBDS-ohjelmaan kuuluvien hankkeiden kanssa, ja sen tulokset esitellään suuressa CBDS-konferenssissa marraskuussa 2023.

Sähköisen liikkuvuuden kannalta on keskeistä, että tarjotut palvelut todella ovat kaikkien ulottuvilla. NOBID-hanke on pannut tänä vuonna vireille sähköiseen tunnistamiseen ja digitaaliseen inklusioon liittyvän työn tiiviissä yhteistyössä muiden MR-DIGITALin hankesalkkuun kuuluvien ja kuulumattomien hankkeiden kanssa. Tarkoituksena on esitellä valkoinen kirja edellä mainitussa konferenssissa.

Euroopan yhteinen digitaalinen palveluväylä tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille paremman mahdollisuuden asioida sähköisesti muissa EU- ja Eta-maissa. EU:n asetus yhteisestä palveluväylästä (Single Digital Gateway, SDG) tulee voimaan loppuvuodesta 2023. Pohjoismaat ja Baltian maat ovat tehneet vuoden mittaan menestyksekkästä yhteistyötä Suomen johtamassa hankkeessa SDG Once Only Proof of Concept Pilot, jossa valmistellaan asetuksen täytäntöönpanoa. Pohjoismaiden ja Baltian maiden menestyksekkäs yhteistyö huomioitiin myös EU-tasolla, kun hanke pääsi testaamaan asetuksen perustana olevaa teknistä järjestelmää EU:n johdolla. Hanke päättyi kesäkuussa 2022, mutta sen jatkosta keskustellaan.

Suomen puheenjohtajakauden hanke viranomaisten tiedonvaihdon yksinkertaistamisesta päättyy vuonna 2023. Kyseinen hanke sekä opiskeluun liittyvään tiedonvaihtoon keskittyvä rinnakkaishanke ovat tuottaneet kuluvana vuonna useita osatuloksia. Lopputulos, tiedonvaihdon yksinkertaistamisen ja parantamisen käsikirja, julkistetaan marraskuussa 2023 pidettävässä konferenssissa.

NOBID-hanke on kuluvana vuonna jatkanut työtään muun muassa Euroopan komission rahoittaman, eurooppalaisen digitaalisen identiteettilompakon kehittämistä koskevan laajan pilottihankkeen puitteissa. Pohjoismaat ja Baltian maat ottavat pilottien ja mainitun hankkeen tulosten kautta johtavan roolin eurooppalaisen digitaalisen identiteettilompakon pilottitestauksessa ja rakentavat samalla tärkeää osaamista ja

infrastruktuuria, mikä voi auttaa ratkaisemaan rajaesteen 17-010. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvosto (MR-S)

Laitoshoidossa olevien henkilöiden muutto (14-014)

Rajaestettä ei ole ratkaistu. Kuntia pyritään ohjeistamaan nykyistä paremmin lähtö- ja tulokunnan viranomaisvelvollisuuksista, ja ongelmat pyritään ratkaisemaan paikallisesti kuntien kesken. Kuntia voidaan esimerkiksi informoida aiemmin tehdyistä sopimuksista, ja niille voidaan jakaa tietoa aiemmista kokemuksista.

MR-S tilasi keväällä 2022 analyysin, jossa selvitetään pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mahdollisten muutosten suhdetta EU-lainsäädäntöön. Juridisen analyysin tulokset esiteltiin sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvostolle (ÄK-S) helmikuussa 2023. ÄK-S päätti asettaa pohjoismaista sosiaalipalvelusopimusta tarkastelevan työryhmän, jonka on määrä tehdä konkreettisia ehdotuksia sopimuksen muuttamisesta tai kumoamisesta. Lisäksi sen tehtävänä on selvittää, voidaanko sosiaalipalvelusopimukseen liittyvät rajaesteet ratkaista sopimusta tarkistamalla ja millaisia muutoksia siinä tapauksessa tarvitaan. Työryhmän on määrä esitellä ehdotuksensa ÄK-S:lle viimeistään helmikuussa 2025. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

Vammaisten kuljetuspalvelu (14-136) ja Henkilökohtainen avustaja muuton yhteydessä (14-124)

Rajaesteitä ei ole ratkaistu. MR-S tilasi keväällä 2022 analyysin, jossa selvitetään pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mahdollisten muutosten suhdetta EU-lainsäädäntöön. Juridisen analyysin tulokset esiteltiin ÄK-S:lle helmikuussa 2023. ÄK-S päätti asettaa pohjoismaista sosiaalipalvelusopimusta tarkastelevan työryhmän, jonka on määrä tehdä konkreettisia ehdotuksia sopimuksen muuttamisesta tai kumoamisesta. Lisäksi sen tehtävänä on selvittää, voidaanko sosiaalipalvelusopimukseen liittyvät rajaesteet ratkaista sopimusta tarkistamalla ja millaisia muutoksia siinä tapauksessa tarvitaan. Työryhmän on määrä esitellä ehdotuksensa ÄK-S:lle viimeistään helmikuussa 2025. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#) [täällä](#) ja [täällä](#).

Lääkkeiden merkintään ja pakkausselosteiden kieliin liittyvät erilaiset vaatimukset (14-124)

Rajaestettä ei ole ratkaistu. Sosiaali- ja terveystieteiden ministerineuvosto (ÄK-S) kokoontui lokakuussa 2022 Brysselissä. Kokoukseen osallistui myös Euroopan komission terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston (DG SANTE) edustaja, ja

siinä otettiin esille sähköiset pakkausselosteet. Islannin terveysministeriön ja Islannin Brysselin-suurlähetystön edustajat pitivät niin ikään kokouksen DG SANTE:n edustajien kanssa Brysselissä lokakuussa 2022.

Islanti antoi kyseisessä kokouksessa komission edustajille englanninkielisen käännöksen Pohjoismaiden hallitusten vastauksista Pohjoismaiden neuvoston esittämiin kysymyksiin (2019). Islannin terveysministeri lähetti 13. joulukuuta 2022 DG SANTElle kirjeen, joka oli seuranta lokakuussa 2022 pidetylle kokoukselle.

EU-direktiivin 2001/83/EY tarkistuksen yhteydessä käsitellään seuraavaa uutta kirjausta: *Member State may decide that the package leaflet shall be made available on paper or electronically, or both. In the absence of such specific rules in a Member State, a paper package leaflet shall be included in the packaging of medicinal product.* Mikäli ehdotettu kirjaus hyväksytään ja sen katsotaan mahdollistavan pelkästään sähköisten pakkausselosteiden käytön, rajaeste katsotaan ratkaistuksi. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

[Koulutus- ja tutkimusministerineuvosto \(MR-U\) ja työelämäalan ministerineuvosto \(MR-A\)](#)

Ammattipätevyyden tunnustaminen (14–122)

Työelämäalan ministerineuvosto (MR-A) ja koulutus- ja tutkimusministerineuvosto (MR-U) käynnistivät vuonna 2022 yhteisen hankkeen, joka pohjautui vuonna 2020 valmistuneeseen kartoitukseen toimialojen omista säännöistä johtuvista liikkuvuuden esteistä. Hankkeen tarkoituksena oli ratkaista kuusi nimettyä liikkuvuuden estettä, jotka johtuvat toimialojen omista säännöistä.

Hankkeen toteutti Resonans Nordic, ja se saatiin päätökseen marraskuussa 2022. Hankkeen loppuraportissa todettiin, että rajaesteet johtuvat lähinnä epäselvästä tai puutteellisesta tiedottamisesta ja että tiedotustoimenpiteillä on ratkaistu kolme estettä kokonaan ja yksi osittain. Alan osapuolten kesken on vahvistettu vuoropuhelua, jonka avulla pyritään ratkaisemaan jäljellä olevat esteet.

Koulutus- ja tutkimusvirkamieskomitea (ÄK-U) asetti vuonna 2021 ammattipätevyyden tunnustamista käsittelevän ad hoc -ryhmän. Tarkoituksena oli selvittää, voidaanko siltä osin tehdä tiiviimpää pohjoismaista yhteistyötä ja varmistaa osaamisen oikeudenmukainen ja helppo tunnustaminen. Ryhmän loppuraportti *Recognition of vocational education and training in the Nordic countries* ilmestyi toukokuussa 2023, ja työraportin suositusten parissa on tarkoitus aloittaa syksyllä 2023. Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).

Kestävän kasvun ministerineuvosto (MR-Tillväxt)

Erilaiset rakennusmääräykset (14–076)

Pohjoismaiden rakennus- ja asuntoministerikokous oli tarkoitus pitää Norjassa 8. marraskuuta 2022, mutta se jouduttiin perumaan, koska liian moni ministeri oli estynyt osallistumasta. Kestävää rakentamista koskeva pohjoismainen julkilausuma jouduttiin siksi lykkäämään vuoteen 2023.

Oslossa järjestettiin 23. maaliskuuta 2023 [seminaari](#) Pohjoismaiden rakennusmääräysten yhtenäistämistä. Seminaarin järjestivät Svinesundskommittén, Euroopan raja-alueiden liitto (AEBR) ja Pohjoismaiden ministerineuvosto. Seminaariin osallistui sekä viranomaisten että yritysten edustajia eri Pohjoismaista. Alustajina toimivat rakennusmääräysten yhtenäistämisen pohjoismaisen ohjausryhmän jäsenet. Alustuksiin ja artikkeleihin voi tutustua [täällä](#).

Rakennusmääräysten yhtenäistämisen pohjoismainen ohjausryhmä piti 25. toukokuuta 2023 kokouksen, jossa se keskusteli maaliskuussa pidetyn seminaarin suosituksista. Ohjausryhmä totesi, että yhtenäistämisen tasosta oli keskusteltu jo lukuisissa ohjausryhmän kokouksissa ja ministerikokouksissa. Ohjausryhmä suhtautuu rakennusmääräysten yhtenäistämiseen periaatteessa myönteisesti mutta katsoo, että keskiöön on nostettava uudet määräykset, EU sekä ilmasto-, kestävyys- ja energianäkökohdat. Osa seminaariraportin suosituksista liittyy aiheisiin, joita ohjausryhmä on jo käsitellyt kokouksissaan.

Ohjausryhmä keskusteli myös Eurocodes-standardeista ja totesi, että työhön on tärkeää ottaa mukaan Pohjoismaiden standardointilaitokset ja käynnistää niiden välille yhteistyötä. Kokouksen asialistalla oli myös vähähiilistä rakentamista ja rakennusalan kiertotalousperiaatteita käsittelevä ministerijulkilausuma *Low Carbon Construction and Circular Principles in the Construction Sector* sekä elinkaariarviointien yhtenäistämisen etenemissuunnitelma *Roadmap for Harmonisation of Nordic LCA*, joka laaditaan Nordic Sustainable Construction -ohjelman työpaketin 1 yhteydessä.

Rajaesteen kuvaus on [rajaestetietokannassa](#).